

VNÍMANIE A PLNENIE EKOSYSTÉMOVÝCH SLUŽIEB LESA V
OKOLÍ ŠTRBSKÉHO PLESA - ČIASTKOVÉ VÝSLEDKY
PROJEKTU TESTPESLES

Ing. Jozef Výboštok PhD.

Úvod

- ▶ Zmena poslania lesov v priebehu vývoja spoločnosti
- ▶ Zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch s cieľom maximalizácie širokého spektra rôznych ekosystémových služieb
- ▶ Problém maximalizácie širokého spektra funkcií z dôvodu vzájomných vzťahov
- ▶ Možnosť posúdenia vzájomných vzťahov prostredníctvom Pareto máp
- ▶ Vplyv obhospodarovania na plnenie funkcií lesa

Ciele

- ▶ Overiť dopyt po mimoprodukčných funkciách lesov respondentami z celého Slovenska a v záujmovej oblasti Štrbského plesa, zhodnotiť vnímanie jednotlivých funkcií lesa v závislosti od kategórie respondentov (pohlavie, vek, vzdelanie)
- ▶ Stanoviť mieru plnenia a posúdiť vzájomné vzťahov medzi vybraných ekosystémovými službami v okolí Štrbského plesa.

Metodický postup

Vnímanie funkcií lesa na úrovni Slovenska:

- Dotazník
- 5 blokov
- 1000 respondentov

Vnímanie funkcií lesa v okolí Štrbského plesa:

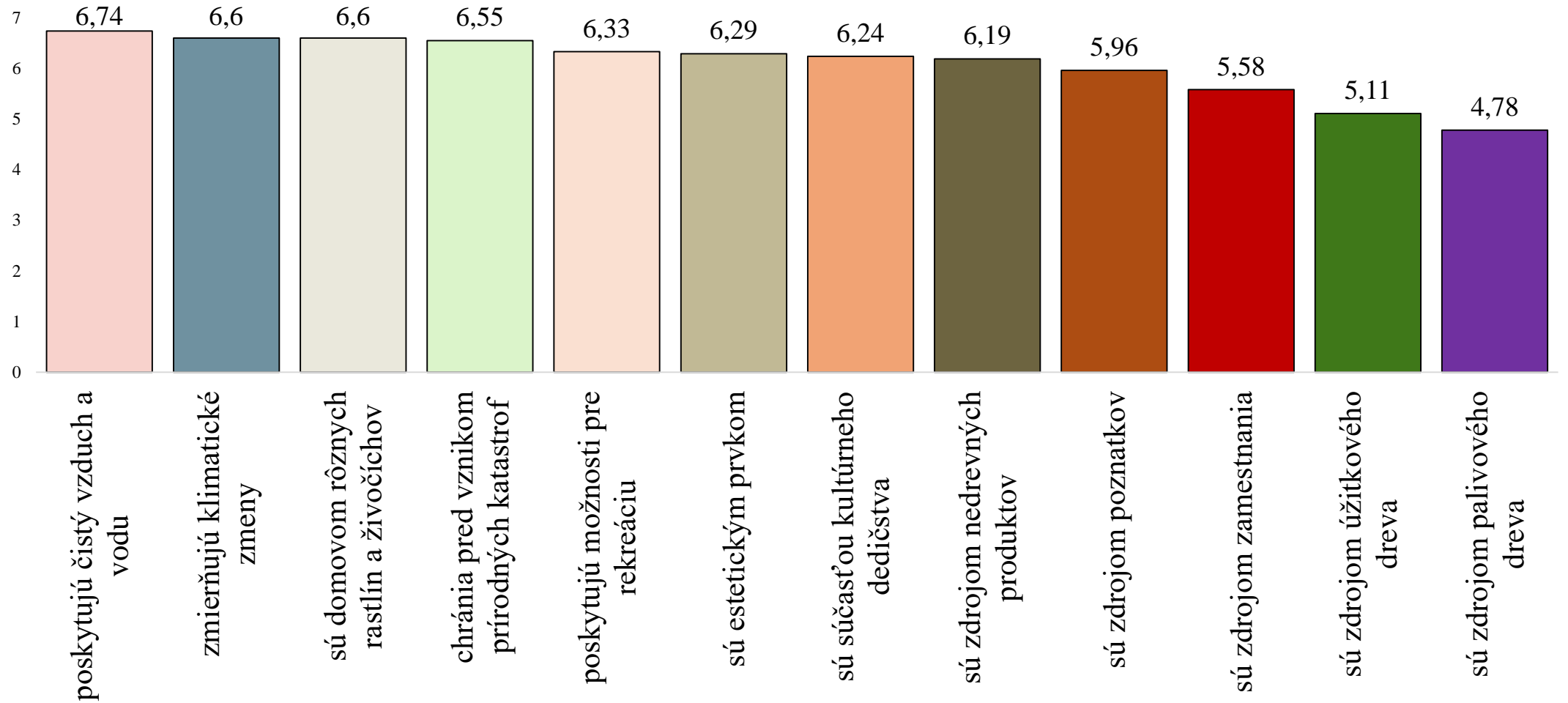
- Dotazník
- 8 otázok
- 52 respondentov

Stanovenie miery plnenia a vzájomné posúdenie vzťahov medzi vybranými ekosystémovými službami v okolí Štrbského plesa:

- ▶ 50 JPRL
- ▶ 20 režimov obhospodarovania
- ▶ 1000 simulácií
- ▶ 5 indikátorov plnenia produkčných a mimoprodukčných funkcií

Výsledky

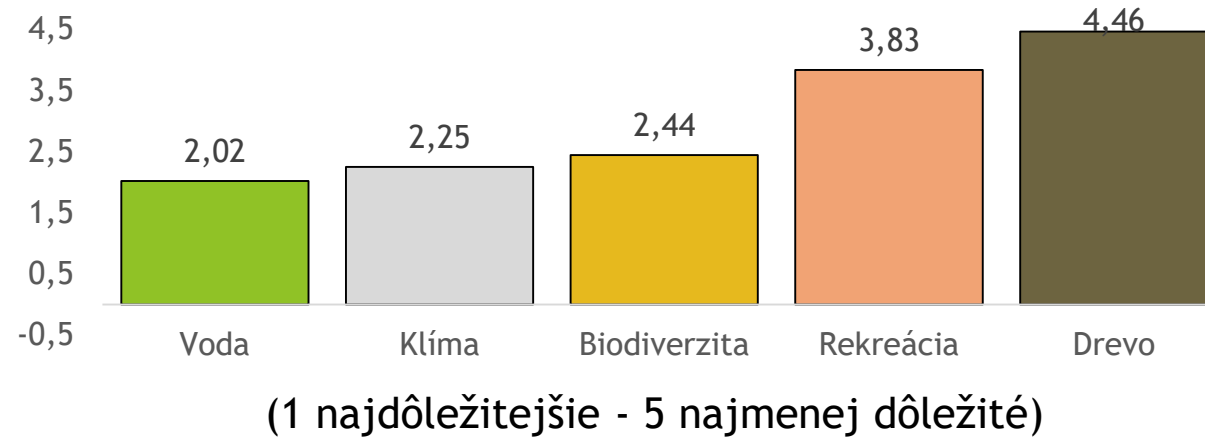
Vnímanie funkcií lesa na úrovni Slovenska

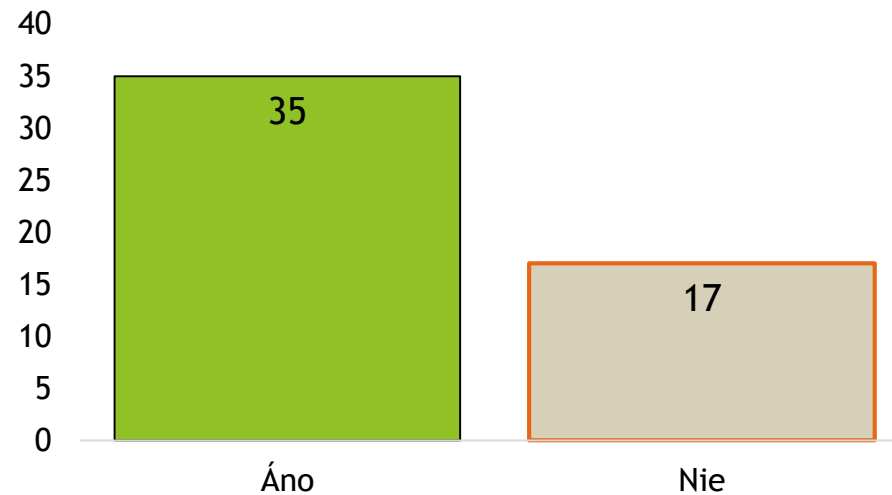
(0 vôbec nie je významné - 7 veľmi významné)

		Pohlavie			Veková kategória					Vzdelanie			
		muž	žena	spolu	18-30	31-40	41-50	51-65	spolu	základné	stredošk.	vysokošk.	spolu
	n	477	523	1000	222	244	245	289	1000	21	682	297	1000
sú zdrojom úžitkového dreva	\bar{x}	5.04	5.17	5.11	4.91	5	5.13	5.32	5.11	5.1	5.15	5.01	5.11
	χ^2	5.449			17.854					14.955			
	DF	6			18					12			
	p	0.488			0.465					0.244			
sú zdrojom palivového dreva	\bar{x}	4.73	4.82	4.78	4.68	4.67	4.79	4.94	4.78	4.86	4.82	4.68	4.78
	χ^2	3.648			18.384					16.66			
	DF	6			18					12			
	p	0.724			0.431					0.163			
sú zdrojom nedrevných produktov	\bar{x}	6.1	6.28	6.19	6	6.22	6.28	6.25	6.19	5.76	6.22	6.17	6.74
	χ^2	9.046			27.209					19.146			
	DF	5			15					10			
	p	0.107			0.027					0.038			
poskytujú čistý vzduch a vodu	\bar{x}	6.71	6.77	6.74	6.58	6.73	6.76	6.85	6.74	6.1	6.74	6.79	6.74
	χ^2	11.348			32.286					54.584			
	DF	5			15					10			
	p	0.045			0.006					0.000			
sú domovom rôznych rastlín a živočíchov	\bar{x}	6.57	6.62	6.6	6.44	6.63	6.59	6.69	6.6	5.67	6.6	6.65	6.6
	χ^2	6.041			24.061					121.222			
	DF	6			18					12			
	p	0.419			0.153					0.000			
chránia pred vznikom prírodných katastrof	\bar{x}	6.49	6.61	6.55	6.38	6.51	6.56	6.71	6.55	5.76	6.54	6.64	6.55
	χ^2	13.325			29.641					71.713			
	DF	6			18					12			
	p	0.038			0.041					0.000			
zmierňujú klimatické zmeny	\bar{x}	6.59	6.62	6.6	6.42	6.59	6.59	6.76	6.6	5.57	6.6	6.69	6.6
	χ^2	8.329			37.419					117.361			
	DF	6			18					12			
	p	0.215			0.005					0.000			
poskytujú možnosti pre rekreáciu	\bar{x}	6.29	6.37	6.33	6.23	6.36	6.36	6.36	6.33	5.86	6.36	6.3	6.33
	χ^2	7.084			14.865					29.457			
	DF	5			15					10			
	p	0.214			0.461					0.001			
sú zdrojom zamestnania	\bar{x}	5.48	5.66	5.58	5.28	5.58	5.57	5.82	5.58	3.95	5.63	5.57	5.58
	χ^2	9.685			31.026					67.321			
	DF	6			18					12			
	p	0.139			0.029					0.001			
sú súčasťou kultúrneho dedičstva	\bar{x}	6.14	6.32	6.24	5.93	6.26	6.26	6.44	6.24	5.52	6.23	6.3	6.24
	χ^2	18.026			37.907					40.383			
	DF	6			18					12			
	p	0.006			0.004					0.000			
sú zdrojom poznatkov	\bar{x}	5.9	6.02	5.96	5.96	5.86	5.95	6.13	5.96	5.14	5.97	6	5.96
	χ^2	7.799			28.368					31.42			
	DF	6			18					12			
	p	0.253			0.057					0.002			
sú estetickým prvkom	\bar{x}	6.31	6.27	6.29	6.06	6.32	6.31	6.43	6.29	5.48	6.32	6.28	6.29
	χ^2	6.556			30.891					63.862			
	DF	6			18					12			
	p	0.364			0.03					0.0001			

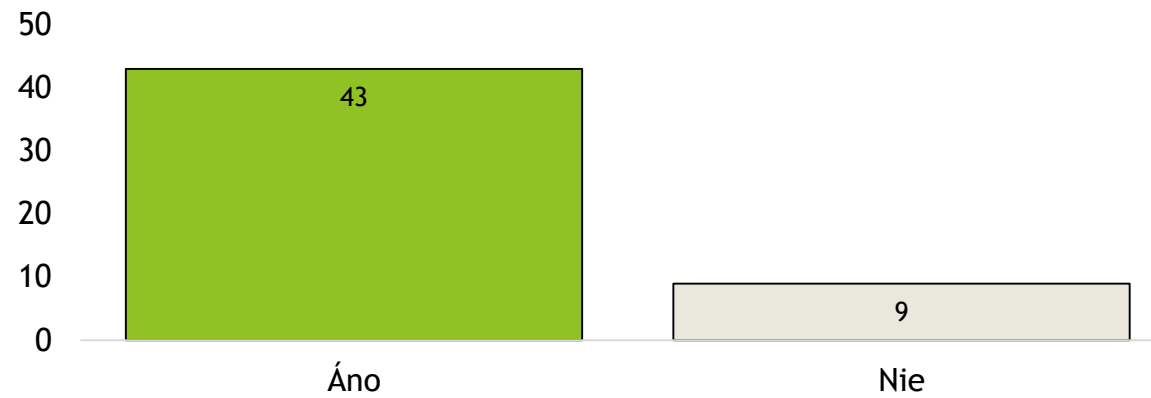
Vnímanie funkcií lesa v okolí Štrbského plesa

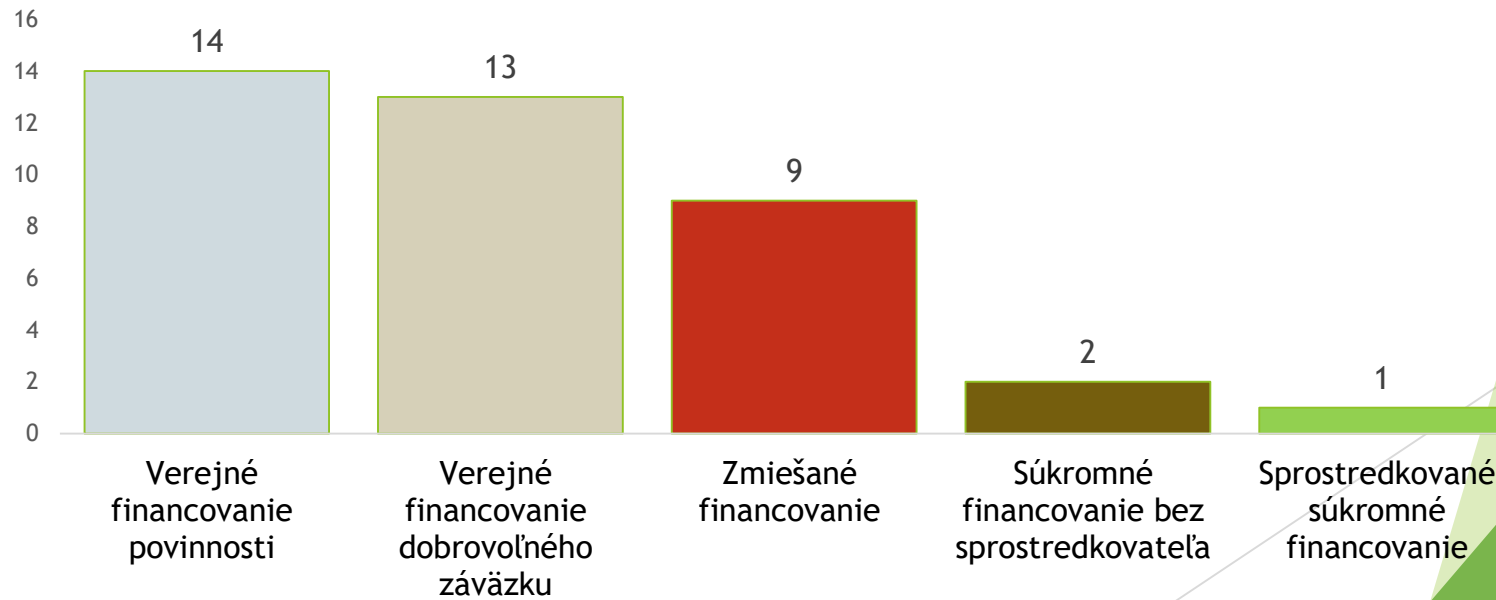
Myslíte si, že kvôli rekreácii, vode, klíme a biodiverzite je potrebné znížiť ťažbu dreva?

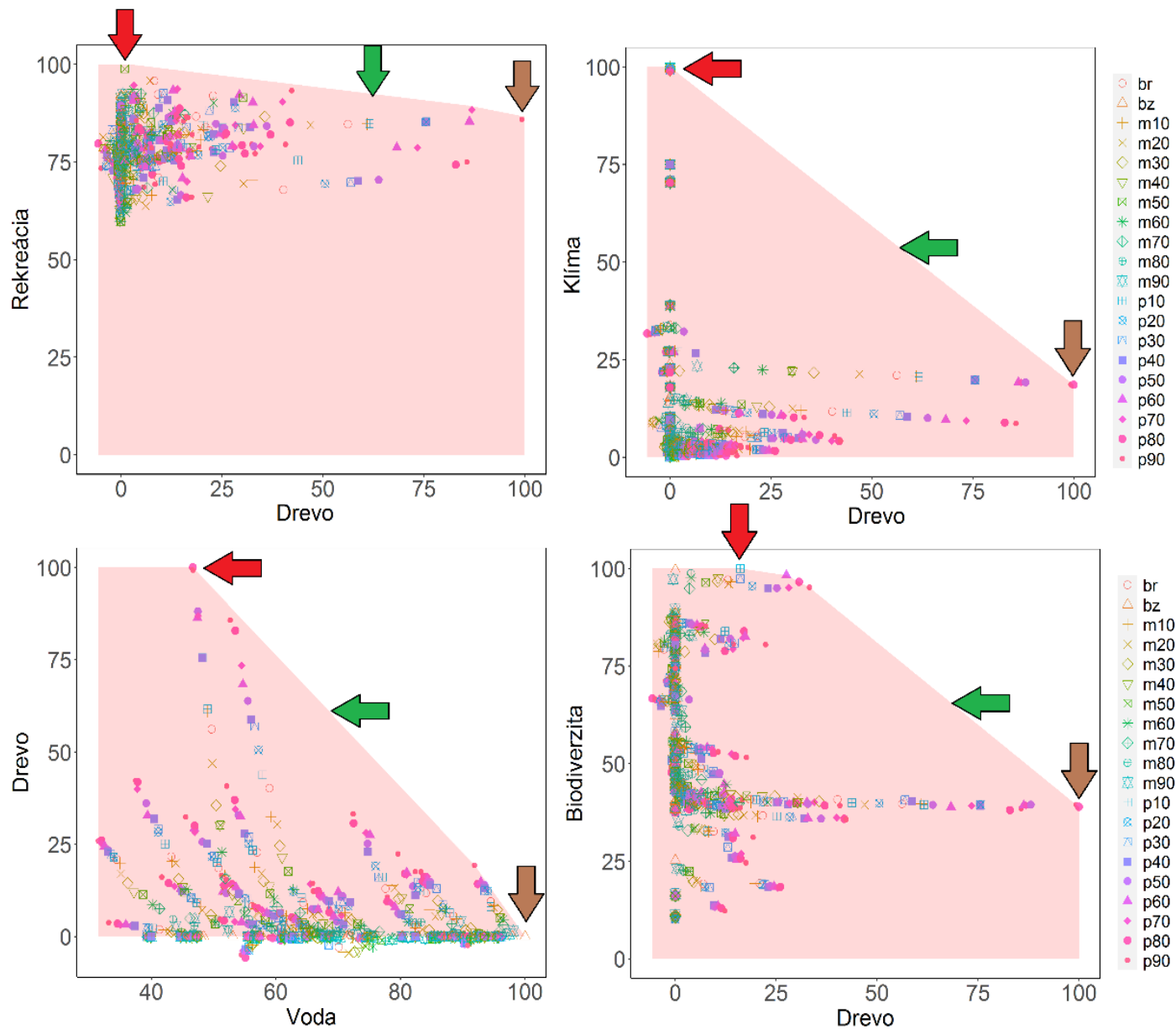
Myslíte si, že by obhospodarovateľ lesa v okolí Štrbského Plesa mal dostať zaplatené za presadzovanie mimoprodukčných funkcií lesov ?

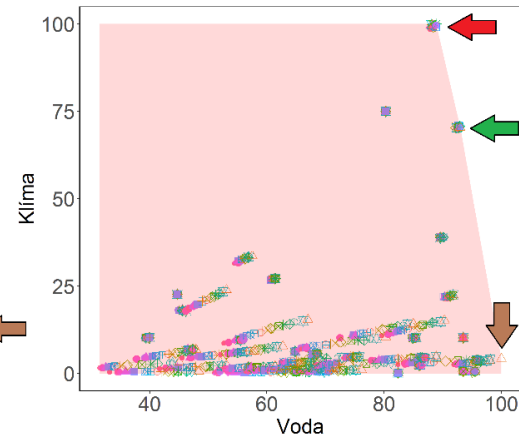
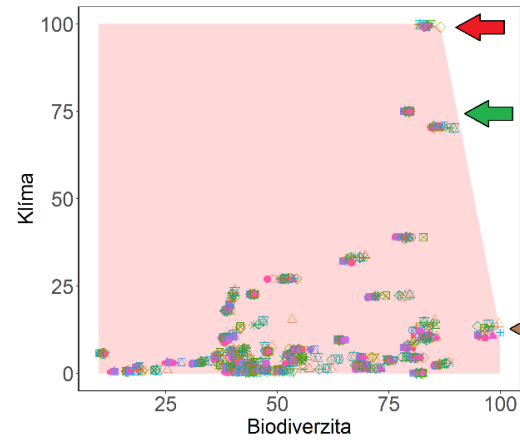

Ak áno, ako by to malo byť zaplatené?

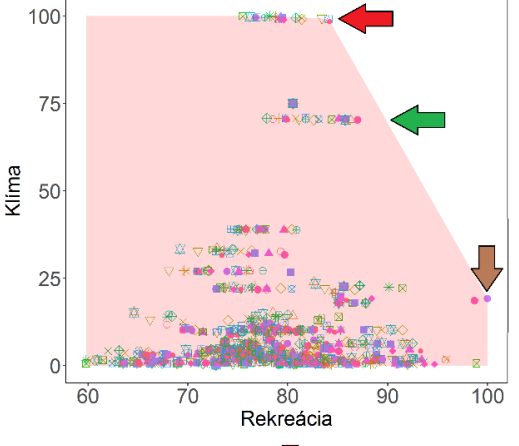
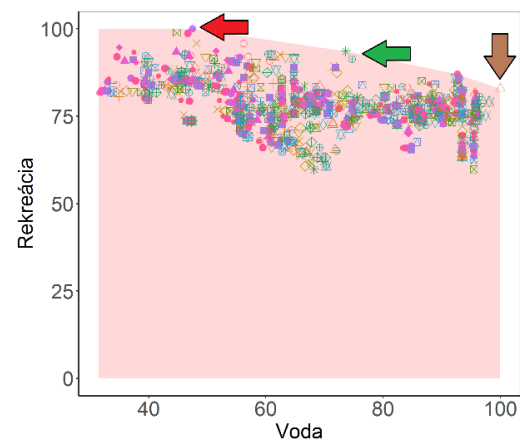

Stanovenie miery plnenia a vzájomné posúdenie vzťahov medzi vybranými ekosystémovými službami v okolí Štrbského plesa

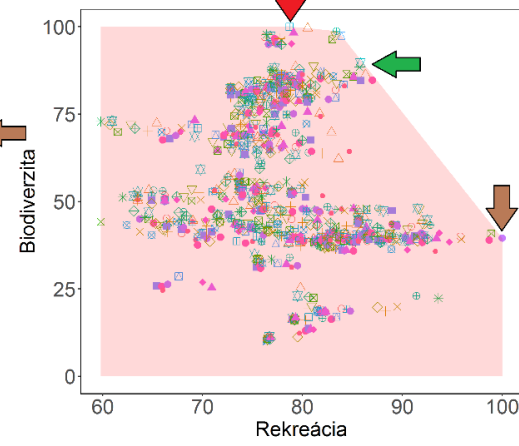
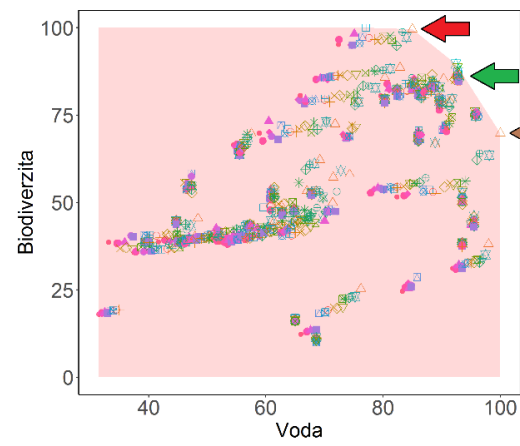

- br
- △ bz
- + m10
- × m20
- ◇ m30
- ▽ m40
- * m50
- ⊕ m60
- ⊗ m70
- ⊕ m80
- ⊗ m90
- ⊕ p10
- ⊗ p20
- ⊕ p30
- ⊗ p40
- ⊕ p50
- ⊗ p60
- ⊕ p70
- ⊗ p80
- ⊕ p90

- br
- △ bz
- + m10
- × m20
- ◇ m30
- ▽ m40
- * m50
- ⊕ m60
- ⊗ m70
- ⊕ m80
- ⊗ m90
- ⊕ p10
- ⊗ p20
- ⊕ p30
- ⊗ p40
- ⊕ p50
- ⊗ p60
- ⊕ p70
- ⊗ p80
- ⊕ p90

- br
- △ bz
- + m10
- × m20
- ◇ m30
- ▽ m40
- * m50
- ⊕ m60
- ⊗ m70
- ⊕ m80
- ⊗ m90
- ⊕ p10
- ⊗ p20
- ⊕ p30
- ⊗ p40
- ⊕ p50
- ⊗ p60
- ⊕ p70
- ⊗ p80
- ⊕ p90

Záver

- ▶ Výsledky práce potvrdili vysoký dopyt spoločnosti po mimoprodukčných funkciách lesov
- ▶ Produkciu drevnej suroviny spoločnosť hodnotila ako najmenej významnú
- ▶ Keďže medzi drevoprodukčnou funkciou lesa a ostatnými mimoprodukčnými funkciami lesa existujú výrazné konkurenčné vzťahy, nie je možné tieto funkcie vzájomne zosúladiť
- ▶ Za účelom presadzovania mimoprodukčných funkcií pri obhospodarovaní lesov je potrebné hľadať, v súlade s názormi spoločnosti, platobné mechanizmy, ktoré vynahradia straty z predaja dreva a zaplatia zvýšené výdavky na zabezpečovanie ostatných ekosystémových služieb lesa.
- ▶ Hľadanie týchto mechanizmov je ďalšou etapou výskumu projektu TestPESLes.

Ďakujem za pozornosť

- ▶ *Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV 17-0232
Testovanie nových politík a podnikateľských modelov na zabezpečenie vybraných ekosystémových služieb lesa*